

Svjatoslav

Tinka Tonka

Tinka Tonka gre v goro,
da bi ujela zvezdico.

Zvezdica je zlač cekin,
kdor ga najde — bogafin.

Gora strma že postaja,
Tinka Tonka vendar vztraja.

V gori ni nikjer več pofa,
Tinka Tonka vprek se moča.

Tinka Tonka k vrhu pride,
tam se z zlato zvezdo snide.

Tinka Tonka srečno gre
po stezici z vrh gore.

Karel H.

Pravljica o delu

Ilustriral H. Smrekar

Pri bogatem očetu in pri dobri mamici je živela nekoč na nekem gradu kraljična Zora. Bila je lepa kakor cvetoča vrtnica ter dobrega srca. Imela je vsega v izobilju, nikoli še niso njene bele ročice prijele za najmanjše delo. Njen edini posel je bil izprehajanje po grajskih livadah, trganje cvetic in občudovanje lepe narave. Krog in krog njenega doma so šumeli veliki gozdovi, sredi njih se je skrivalo malo jezero. Sem je zahajala lepa Zora in prisluškovala skronostnemu šumenju temnih lesov. Jezero ji je šepetalo prelepe pravljice o daljnih deželah in o dobrih in hudobnih ljudeh. Vse to je jezero zvedelo od urnih studenčkov, ki so mu dan na dan prinašali novice od vseh strani zemlje. Govorilo je o čudovitih prebivalcih gozda, ki prihajajo k njemu gasit žejo, o vitkih srnah, ki se hodijo ogledovat v njegovo čisto lice; poznalo je vse življenje starih, orjaških dreves, ki se sklanjajo nad njim, prečista modrina neba pa ga je tako prevzela, da sploh ni mogel odorniti oči od nje in še sedaj nenehoma strmi vanjo.

Vse to je šepetalo jezero kraljični na uho, da se je čudila in strmela ob njegovi vsevednosti. O, pa še mnogokaj je vedelo jezero: o škrtih, ki se včasih pripode iz lesov, in o gozdnih vilah, ki ob tihih večerih rajajo nad njegovo gladino.

Nekega dne se je pa zgodilo, da je kraljično ujela noč v gozdu. Tako je bila zatopljena v tiho šepetanje gozda, da ni videla sonca, ki je zdrknilo za hribe, in ne večernih senc, ki so jele vstajati izza dreves. Bila je že tema, ko se je zavedela in se prestrašila. Napotila se je po stezi proti gradu. Ni pa še prišla daleč od jezera, ko zapazi okoli sebe v zraku plavajoče bele meglice. Korak ji zastane, in ko nekaj časa gleda čudne meglice, se začno večati in večati in naenkrat stoje pred kraljično lepe gozdne žene. Lasje jim padajo čez ramena, odete so v tanke pajčolane, iz njihovih oči sije nadzemska milina.

»Kraljična Zora, čas je, da prideš med nas,« jo nagovorijo. Kraljična pa se prestraši.

»Blage žene, čemu naj pridem med vas?« jih povpraša.

»Vse tvoje življenje ti roke niso okusile dela, tvoja duša ne greha; spadaš med nas.«

Ko pa to sliši, plane kraljična v jok. »Med vas naj pridem, lepe žene, a kaj bosta moj očka in mamica počela brez mene?«

»Taka je naša volja!«

Toda kraljični ni bilo po volji, da bi zapustila ta svet, ko je vendar imela vsega dovolj. Domisli se nečesa pametnega in proseče reče:

»O, in kaj moram še napraviti! Reva mati s kopico otrok me je napravila, naj ji zakrпам hlačke najmlajšega, ko ona nima časa. Ko bom to storila, pa bom prišla k vam.«

Dobre žene so se dale pogovoriti. »Pa jutri zvečer!« so še zaklicale za kraljično in nad grmi so spet plavale tanke, prozorne meglice.

Naslednji dan je kraljična stopila v bajtarsko koč v vasi, kjer je vladala največja beda. Kako je pogledala mati devetih otrok, ko je stopila pred njo lepa grajska gospodična in jo prijazno nagovorila, če ima kake raztrgane otroške hlačke, da bi jih ona zašila. Ako ne bi ženica poznala dobrega kraljičinega srca, bi mislila na prevaro. Tako pa sama ni vedela, ali ina pred seboj prikazen ali kaj. Po strani se oziraje na kraljično, je stopila po raztrgane hlačke.

Ko je dobila kraljična hlačke, je še rekla ženici, da se je zaobljubila in da bo še danes dobila zakrpane hlačke nazaj. Potem je zopet odšla proti gradu, ženica pa je pogledala za njo. Prepričana je bila, da deklica ni pri zdravi pameti. Zmajevala je z glavo in dejala sama pri sebi: »Ne hlačke, ampak uboga grajska gospodična se mi smilijo.«

Kraljična se je takoj usedla k delu. V mehko roko je vzela šivanko in pričela vbadati v raztrgane hlačke. Sprva je šlo počasi, kmalu pa so se ji

prstki privadili. Še ni zazvonilo poldne, ko je izročila zašite hlačke prese-
nečeni ženici v roke.

»Tu jih imate, in če imate še kaj raztrganega, bom prišla jutri.«

O, tisto pa, tisto! Kolikor bo hotela še otroških srajčk v popravilo.

Srečni ženici so se orosile oči, ko je podajala bogati kraljični svojo
razorano roko. In ko je kraljična zapuščala revo bajto, ji je vriskalo srce,
ko je videla, da je osrečila bedno mater.

Tudi tega večera so se gozdne vile dale pregovoriti, da kraljična še ne
pride k njim. Kje neki, ko pa ima še toliko dela! One že lahko še nekoliko
potrpijo, bajtarski otroci pa morajo biti oblečeni. Seveda, vile so žene, ki
se jim dá kaj dopovedati; bodo že še počakale, da kraljična opravi svoje
delo. Potem pa bo prav zares takoj prišla k njim.

Kraljična Zora je bila vesela, da si je z delom podaljšala življenje pri
očetu in mamici. Prav nič je ni skrbelo, da bi morala kaj kmalu med gozdne
žene. Revo bajtarske matere so jo kar vabile, naj pride k njim po raztrgana
oblačilca. Popsod so jo z veseljem sprejemali, ona pa jim je veselje vračala.
Šaj je bila sama presrečna, ko je pametno izrabljala čas, namesto da bi v
brezdelju pohajkovala.

Tako ne bi kraljična Zora nikoli prišla med gozdne vile, da je niso
nekega dne poklicale same. V strahu, da ne bi spet terjale njenega življenja,
jih je našla ob jezeru na trati. Približala se jim je po mehkem mahu, ki se je
kakor dragocena preproga udiral pod njenimi malimi šolenčki. Ko so jo
gozdne žene ugledale, je ena izmed njih nagovorila kraljično.

»Kraljična Zora,« je rekla lepa žena in žarki večernega sonca so se ji
vpletali med lase. »Končno smo dosegle, kar smo hotele. Nič se več ne boj,
ne bo ti treba med nas. Danes se je zglasil pr tvojem očetu kraljevič, ki je
poprosil za tvojo roko. Vrni se domov in glej, da dobro opraviš svojo po-
slednjo nalogo, ki bo trajala do tvoje smrti: osreči svojega moža, bodi mu
pokorna in zvesta! Na delo pa nikar ne pozabi! To smo ti hotele povedati oni
večer, ko si nas prvič ugledala. Sedaj pa pojdi in spremlja naj te očetov
blagoslov, ki vama ga bo podelil, preden odideta na svoj dom. Bodi po-
zdravljena!« — — —

Nekaj dni nato se je kraljična Zora poslavljala od svojih staršev in
od svojega doma. Mladi kraljevič jo je posadil poleg sebe na konja in zdirjala
sta na novi dom. Niso ju spremljali bučni glasovi fanfar, ne številno sprem-
stvo, odeto v dragocena oblačila. Ne: spremljali so ju zadovoljni pogledi
reonih bajtarjev, ki so s solznimi očmi zrli za dobro kraljično in njenim
princem; spremljalo ju je samo glasno kričanje bajtarske mladine, ki se je
v zakrpanih hlačkah in zašitih srajčkah gugala v vrhovih dreves in na vse
grlo klicala za odhajajočima: »Živela kraljična! Živel njen princ!«

Milan Skrbinšek

O zlata otroška doba

Vesele ure s stricem Jurijem...

Redkokdaj se je stric Jurij prebudil iz svoje mirne zamišljenosti. Kakor
je bil med delom vedno molčeč, tako se je, če ga ni čakal kakšen nujen opravek,
po delu najrajši skrtil kam v samoto ter se poglabljaj v knjige. Zgodovinske
knjige so ga zelo zanimale; a s pravo strastjo se je oklepal knjig,
ki so vsebovale nauke o fiziki in kemiji, ali pa so razlagale sestavo različnih
strojev. Izvajal je tudi sam fizikalne in kemične poizkuse ter je tudi sam